

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Nr. 1841 D.P.S.G.
Data 0908 2005

Biroul permanent al Senatului
Bp 138, 16.08.2005

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
14.08.09.2005

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție,
Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice*, inițiată de domnul deputat Vasile Pușcas din Grupul parlamentar al PSD (Bp. 138/2005).

I. Principalele reglementări

Prin inițiativa legislativă se propune, astfel cum rezultă și din cuprinsul *Expunerii de motive*, calificarea expresă a noțiunii de "*infracțiune politică*" din cuprinsul art. 1 alin. (1) lit. a) al Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri prin raportare la prevederile art. 1 alin. (2) din Decretul-lege nr. 3/1990 privind amnistierea unor infracțiuni și grațierea unor pedepse, "*punând astfel capăt practicilor*

neunitare ale Comisiilor pentru aplicarea Decretului-lege nr. 118/1990 din cadrul Direcțiilor pentru Dialog, Familie și Solidaritate Socială cu privire la stabilitatea calității de persoană persecutată din motive politice, între anii 1945-1989".

Totodată, se dorește completarea art. 1 alin. (1) cu o nouă prevedere prin care să se dispună că beneficiază de dispozițiile Decretului-lege nr. 118/1990 și persoana *"căreia i-au fost încălcate drepturile prevăzute în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și din protocoalele adiționale la această convenție"*.

II. Propuneri și observații

1. Menționăm că situațiile expuse de inițiator sunt deja reglementate prin alte acte normative cu caracter reparatoriu. Astfel, prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum și persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arme și de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România*, astfel cum a fost aprobată prin Legea nr. 568/2001, s-a prevăzut în cadrul art. 2 alin. (1) ce categorie de fapte constituie infracțiuni săvârșite din motive politice. Astfel, constituie infracțiuni săvârșite din motive politice, infracțiunile care au avut drept scop:

"a) exprimarea protestului împotriva dictaturii, culturii personalității, terorii comuniste, precum și abuzului de putere din partea celor care au deținut puterea politică;

b) susținerea sau aplicarea principiilor democrației și a pluralismului politic;

c) propaganda pentru răsturnarea ordinii sociale existente până la 22 decembrie 1989 sau manifestarea împotrivirii față de aceasta;

c¹) acțiunea de împotrivire cu arma și răsturnare prin forță a regimului comunist;

d) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, recunoașterea și respectarea drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale;

e) *înlăturarea măsurilor discriminatorii pe motive de naționalitate sau de origine etnică, de limbă ori de religie, de apartenență sau opinie politică, de avere ori de origine socială.*"

Mai mult, conform art. 7 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999 persoanele care au avut calitatea de luptător în rezistența anticomunistă, precum și cele din rezistența armată care au participat la acțiuni de împotrivire cu arma și de răsturnare prin forță a regimului comunist beneficiază de drepturile prevăzute în Decretul - lege nr. 118/1990.

Prevederile art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999, referitoare la ce fapte constituie infracțiuni săvârșite din motive politice, se regăsesc, de asemenea, și în cadrul art. 1 alin. (2) din Decretul-lege nr. 3/1990 la care se face trimitere în propunerea legislativă. Astfel, prin *infracțiuni politice* se înțeleg faptele care au avut drept scop:

a) exprimarea protestului împotriva dictaturii și cultului personalității, împotriva terorii și abuzului de putere din partea celor care au deținut puterea politică;

b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, obținerea de drepturi civile și politice, economice, sociale și culturale, înlăturarea măsurilor discriminatorii;

c) obținerea oricăror alte revendicări democratice.

Astfel, considerăm că trimiterea la prevederile Decretului-lege nr. 3/1990 nu se justifică, în raport de dispozițiile art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999.

2. Față de completarea Decretului-lege nr. 118/1990 cu o nouă dispoziție, prin care să fie inclusă, în categoria persoanelor ce beneficiază de acest act normativ, și *persoana căreia i-au fost încălcate drepturile prevăzute în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și din protocoalele adiționale la această convenție*, menționăm că Decretul-lege nr. 118/1990 s-a dorit a fi un act cu caracter reparator pentru persoanele care, din motive politice, au fost supuse, după data de 6 martie 1945, unor măsuri privative de libertate, unor măsuri administrative abuzive, au fost deportate ori strămutate sau constituite în prizonieri de către partea sovietică.

Contrar afirmațiilor susținute de inițiator, în sensul că prin aceasta se vor evita "*noi procese ale statului român cu proprii cetățeni la Curtea Europeană a Drepturilor Omului*", subliniem:

Curtea Europeană a Drepturilor Omului este o instituție internațională care, în anumite circumstanțe, poate fi sesizată cu plângeri de către persoanele ce pretind că drepturile lor, prevăzute în Convenție, au fost violate. Curtea poate examina numai cereri îndreptate împotriva unuia din statele care au ratificat Convenția și Protocoalele sale și dacă se referă la evenimente posterioare datei ratificării. În acest sens, menționăm că România a ratificat *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și protocoalelor adiționale la această convenție* prin Legea nr. 30/1994.

3. Modificarea Decretului-lege nr. 118/1990, în forma propusă de inițiatori, nu poate pune capăt practicilor neunitare ale comisiilor pentru aplicarea acestui act normativ. Deciziile emise de comisii sunt acte administrative cu caracter jurisdicțional care pot fi atacate în instanțele de contencios administrativ.

Instanțele de contencios administrativ învestite cu verificarea legalității și temeiniciei actelor administrative emise de Comisia pentru aplicarea Decretului-lege nr. 118/1990 s-au pronunțat în favoarea persoanelor condamnate pentru neprezentare la încorporare sau pentru refuzul de a primi armamentul din dotare, înțelegând să le recunoască acestora calitatea de persoane persecutate pe motive politice, chiar dacă faptele pentru care au fost condamnate sunt infracțiuni de drept comun.

Potrivit principiului contradictorialității care guvernează desfășurarea procesului între părți, acestea sunt libere să prezinte motivele, argumentele și textele de lege pe care înțeleg să le invoce în susținerea poziției procesuale exprimate, instanța de judecată fiind însă suverană în aprecierea probelor și dovezilor pentru a pronunța soluția.

Precizăm că aspectele prezentate pentru care se susține modificarea decretului pot fi soluționate prin mijloacele procesuale specifice oferite de Codul de procedură civilă, inclusiv prin declararea, în condițiile legii, a unei căi extraordinare de atac.

Exprimarea protestului împotriva dictaturii, cultului personalității, terorii comuniste, abuzului de putere din partea celor care au deținut puterea politică, militarea pentru democrație și pluralism politic, propaganda pentru răsturnarea ordinii sociale existente până la 22 decembrie 1989 sau manifestarea împotrivirii față de aceasta, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, recunoașterea și respectarea drepturilor civile și politice, economice, sociale și culturale, înlăturarea măsurilor discriminatorii pe motive de naționalitate sau de

origine etnică, de limbă, de religie, de apartenență sau opinie politică, de avere ori origine socială sunt criterii în funcție de care se acordă drepturile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999.

4. Conform dispozițiilor art. 15 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, în cazul în care se fac propuneri de elaborare a unor proiecte de acte normative a căror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, inițiatorii au obligația să prevadă și mijloacele necesare pentru acoperirea minusului de venituri sau creșterea cheltuielilor.

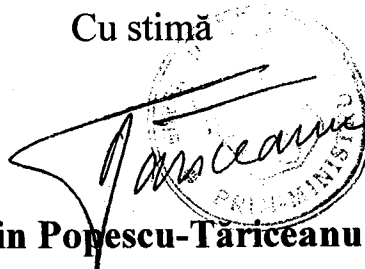
De asemenea, și Constituția prevede la art. 138 alin. (5) că *"Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare."*

Influențele financiare care ar rezulta ca urmare a aplicării acestei propuneri legislative sunt prezentate în **fișa financiară** anexată.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele prezentate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă

Călin Popescu-Tăriceanu

Domnului senator **Nicolae Văcăroiu**

Președintele Senatului